

PSICHOAKTYVIŲ MEDŽIAGŲ VARTOJIMO PREVENCIJOS IR INTERVENCIJOS VYKDYMO TVARKOS APRAŠAS

I SKYRIUS BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Panevėžio „Saulėtekio“ progimnazijos Psichoaktyvių medžiagų vartojimo prevencijos ir intervencijos vykdymo tvarkos aprašas (toliau – Tvarkos aprašas) parengtas vadovaujantis Nepilnamečių saugumo Panevėžio miesto švietimo įstaigose rekomendacijomis, patvirtintomis Panevėžio miesto savivaldybės mero 2024 m. balandžio 25 d. potvarkiu Nr. M-266, Vaikų, vartojančių narkotines, psichotropines, kitas psichiką veikiančias medžiagas, nustatymo organizavimo tvarkos aprašu, patvirtintu 2002 m. balandžio 2 d. LR Vyriausybės nutarimu Nr. 437 (su vėlesniais pakeitimais), Mokyklos vaiko gerovės komisijos funkcijų, sudarymo ir jos darbo organizavimo tvarkos aprašu, patvirtintu 2024 m. liepos 19 d. Švietimo, mokslo ir sporto ministro įsakymu Nr. V-818, Švietimo, mokslo ir sporto ministro 2004 m. rugsėjo 17 d. įsakymu Nr. ISAK-1462 (su vėlesniais pakeitimais) „Dėl teisės pažeidimų, mokyklos nelankymo, narkotinių ir psichotropinių medžiagų vartojimo, ŽIV/AIDS, smurto ir nusikalstamumo prevencijos“, 1996 m. kovo 14 d. Vaiko teisių pagrindų įstatymu Nr. 1-1234 (su vėlesniais pakeitimais).

2. Šis Tvarkos aprašas reglamentuoja bendruomenės narių veiklą kuriant saugią aplinką progimnazijoje, užkertant kelią psichoaktyvių medžiagų vartojimui, vykdant psichoaktyvių medžiagų vartojimo prevenciją, identifikuojant problemas, parenkant tinkamas priemones joms spręsti.

3. Tvarkos aprašas nustato mokytojų, švietimo pagalbos specialistų, direktoriaus pavaduotojų ir kitų progimnazijos darbuotojų reagavimo į įtariamą ar pastebėtą mokinių psichoaktyvių medžiagų turėjimą ir (ar) vartojimą veiksmų seką, pranešimo apie psichoaktyvių medžiagų vartojimą procedūrą, registravimo tvarką, pagalbos priemones ir būdus, klasių vadovų, mokytojų, pagalbos specialistų funkcijas ugdant mokinių socialines ir emocines kompetencijas.

4. Tvarkos aprašo tikslas – sustiprinti Tabako kontrolės įstatymo, Narkotinių ir psichotropinių medžiagų kontrolės įstatymo laikymąsi mokykloje, kad mokiniai, mokytojai ir kiti asmenys nevartotų ir neplatintų tabako, alkoholio, narkotinių bei psichotropinių medžiagų progimnazijoje.

5. Tvarkos aprašo uždaviniai:

5.1. bendradarbiaujant su tėvais ir kitais socialiniais partneriais sukurti progimnazijoje saugią, mokinio asmenybės augimui, brandai ir ugdymuisi palankią aplinką;

5.2. koordinuoti bendruomenės narių veiksmus įtarus ar pastebėjus mokinių psichoaktyviųjų medžiagų turėjimą ir (ar) vartojimą;

5.3. nustatyti ir motyvuoti mokinius atsisakyti žalingų įpročių, laiku suteikti pagalbą mokiniui ir jo šeimai, išvengti neigiamų padarinių, susijusių su psichoaktyvių medžiagų neteisėtu vartojimu;

5.4. ugdyti mokinių socialines ir emocines kompetencijas formuojant pozityvias vertybes ir nuostatas.

6. Tvarkos aprašas remiasi šiais principais:

6.1. Kontekstualumo – mokinių socialinis ir emocinis ugdymas(is) vyksta veiklas įtraukiančiuose, mokinių iniciatyvoms atvirose sociokultūrinės aplinkos kontekstuose, siekiama mokinių ugdymo(si) patirčių aktualumo, prasmingumo.

6.2. Įtraukties – sudaromos sąlygos kiekvienam mokiniui ugdytis, plėtoti savo asmenines, socialines, komunikavimo, pažinimo kompetencijas, gauti reikiamą pagalbą.

6.3. Integralumo psichoaktyviųjų medžiagų vartojimo prevencijos priemonės įgyvendinamos per pagrindinio ir vidurinio ugdymo dalykų programas, numatytas gimnazijos metiniame ugdymo plane.

7. Tvarkos apraše vartojamos sąvokos suprantamos taip, kaip jos apibrėžtos Lietuvos Respublikos švietimo įstatyme, Lietuvos Respublikos vaiko teisių apsaugos pagrindų įstatyme ir kituose teisės aktuose.

II SKYRIUS

PSICHOAKTYVIŲ MEDŽIAGŲ VARTOJIMO INTERVENCIJA

8. Psichoaktyviųjų medžiagų vartojimo prevencija mokykloje – pozityvių santykių, saugios aplinkos kūrimas ir plėtojimas, sistemingas žinių teikimas, gyvenimo įgūdžių, neigiamų nuostatų minėtų medžiagų vartojimo atžvilgiu ugdymas, siekiant formuoti sveiką ir pozityvų elgesį nuolat besikeičiančioje visuomenėje, užkirsti kelią psichoaktyviųjų medžiagų vartojimui.

9. Psichoaktyviųjų medžiagų vartojimo prevencijos planavimu, organizavimu ir stebėseną rūpinasi progimnazijos vadovas kartu su Vaiko gerovės komisija, o jos vykdyje dalyvauja progimnazijos švietimo pagalbos specialistai, visuomenės sveikatos priežiūros specialistas, klasių vadovai ir mokytojai.

10. Progimnazijos administracija organizuoja mokytojams, švietimo pagalbos specialistams, klasių vadovams kvalifikacijos kėlimą narkotinių medžiagų, alkoholio bei tabako vartojimo ir kitais prevencinio darbo klausimais.

11. Vaiko gerovės komisija informuoja progimnazijos bendruomenę apie pagalbos mokiniui, mokytojui ir mokyklai teikiančių institucijų, policijos, Vaiko teisių apsaugos tarnybos, Pedagoginės psichologinės tarnybos, Psichikos sveikatos centro, Priklausomybės ligų centro, Lietuvos AIDS centro bei kitų organizacijų, dirbančių psichoaktyviųjų medžiagų vartojimo prevencijos srityse, adresus ir telefonus.

12. Vaiko gerovės komisija informuoja progimnazijos bendruomenę apie pagalbos mokiniui, mokytojui ir mokyklai teikiančių institucijų, policijos, Vaiko teisių apsaugos tarnybos, Pedagoginės psichologinės tarnybos, Psichikos sveikatos centro, Priklausomybės ligų centro, Lietuvos AIDS centro bei kitų organizacijų, dirbančių psichoaktyviųjų medžiagų vartojimo prevencijos srityse, adresus ir telefonus.

13. Dalykų mokytojai integruoja į dalyko ugdymo turinį narkotinių medžiagų, alkoholio bei tabako vartojimo prevencijos kursą apie narkotinių medžiagų, alkoholio bei tabako žalą žmogaus sveikatai bei visuomenei, siekdami ugdyti mokinių gyvenimo įgūdžius, atsparumą žalingiems įpročiams.

14. Klasių vadovai, pasitelkdami progimnazijos pagalbos specialistus, visuomenės sveikatos priežiūros specialistą, vykdo psichoaktyviųjų medžiagų vartojimo prevencijos užsiėmimus klasių valandėlių, tėvų susirinkimų metu.

III SKYRIUS

PSICHOAKTYVIŲ MEDŽIAGŲ VARTOJIMO PREVENCIJA

15. Visais įtariamų psichoaktyviųjų medžiagų vartojimo progimnazijoje ar jos teritorijoje atvejais kiekvienas progimnazijos administracijos atstovas, pedagogas, švietimo pagalbos specialistas ar kitas darbuotojas veikia vadovaudamiesi Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2022 m. balandžio 2 d. nutarimu Nr. 437 „Dėl vaikų, vartojančių narkotines, psichotropines, kitas psichiką veikiančias medžiagas, nustatymo organizavimo tvarkos aprašo patvirtinimo“ (su vėlesniais pakeitimais) ir reaguoja pagal šią veiksmų seką:

15.1. nedelsiant informuoja progimnazijos direktorių, jam nesant – direktoriaus pavaduotoją ugdymui apie bet kokius psichoaktyviųjų medžiagų vartojimo įtarimą keliančius veiksmus;

15.2. progimnazijos direktorius informuoja galimai psichoaktyviasias medžiagas vartojusio mokinio klasės vadovą, dėl pateisinamų priežasčių darbe nesant klasės vadovo, socialinį pedagogą, apie įtariamą psichoaktyviųjų medžiagų vartojimą;

15.3. klasės vadovas, gavęs informaciją apie galimai psichoaktyvias medžiagas vartojusį auklėtinį;

15.3.1. nedelsdamas informuoja auklėtinio atstovus pagal įstatymą apie įtarimą, kad ugdytinis vartoja psichoaktyvias medžiagas ar yra apsvaigęs nuo šių medžiagų ir rekomenduoja atlikti medicininę apžiūrą;

15.3.2. informuoja pilnametį mokinį ar nepilnamečio mokinio atstovus pagal įstatymą apie įstaigas, teikiančias sveikatos priežiūros paslaugas ir pagalbą;

15.3.3. primena klasės vadovui progimnazijos Darbo tvarkos taisykles, mokymo (si) sutarties sąlygas ir elgesio taisykles dėl psichoaktyviųjų medžiagų vartojimo;

15.3.4. nukreipia mokinį ir/ar jo atstovus pagal įstatymą progimnazijos švietimo pagalbos specialistų konsultacijai;

15.3.5. fiksuoja raštu įvykio aplinkybes užpildydamas pranešimo formą (Priedas Nr. 1) ir per 2 darbo dienas perduoda ją Vaiko gerovės komisijos pirmininkui. Tuo atveju, kai dėl pateisinamų priežasčių mokykloje nėra pirmininko, pranešimas perduodamas pirmininko pavaduotojui.

16. Kiekvienas progimnazijos administracijos atstovas, mokytojas, švietimo pagalbos specialistas ar kitas darbuotojas pastebėjęs, kad progimnazijos mokinys yra apsinuodijęs psichoaktyviosiomis medžiagomis ir jo sveikatai ar gyvybei gresia pavojus, veikia vadovaudamiesi Lietuvos Respublikos vyriausybės 2022 m. balandžio 2 d. nutarimu Nr. 437 „Dėl vaikų, vartojančių narkotines, psichotropines, kitas psichiką veikiančias medžiagas, nustatymo organizavimo tvarkos aprašo patvirtinimo“ (su vėlesniais pakeitimais) ir reaguoja pagal šią veiksmų seką:

16.1. įvertinęs poreikį teikia mokiniui pirmąją pagalbą;

16.2. palydi mokinį pas visuomenės sveikatos priežiūros specialistą, esant poreikiui, iškviečia visuomenės sveikatos priežiūros specialistą, kuris:

16.2.1. teikia pirmąją pagalbą ar iškviečia greitąją pagalbą,

16.2.2. nedelsdamas informuoja progimnazijos direktorių, mokinio klasės vadovą ir mokinio atstovus pagal įstatymą apie suteiktą pagalbą ir (ar) iškvieštą greitąją pagalbą.

17. Vaiko gerovės komisijos pirmininkas ar jo paskirtas komisijos narys klasės vadovų pateiktus pranešimus registruoja psichoaktyviųjų medžiagų vartojimo fiksavimo registre (Priedas Nr. 2).

18. Vaiko gerovės komisija, gavusi klases vadovo užpildytą pranešimą apie užfiksuotą psichoaktyviųjų medžiagų vartojimą, per 7 darbo dienas renkasi į komisijos posėdį, kuriame numato pagalbos mokiniui ir jo šeimai planą situacijai spręsti.

IV SKYRIUS BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

19. Su Panevėžio „Saulėtekio“ progimnazijos Psichoaktyvių medžiagų vartojimo prevencijos ir intervencijos vykdymo tvarkos aprašu pasirašytinai supažindinami progimnazijos bendruomenės nariai.

20. Panevėžio „Saulėtekio“ progimnazijos Psichoaktyvių medžiagų vartojimo prevencijos ir intervencijos vykdymo tvarkos aprašas skelbiamas viešai progimnazijos interneto svetainėje.
